

ที่ ลพ ๐๐๑๘.๑/ว ๑๒๕๒๓

ศาลากลางจังหวัดลำพูน
ถนนซูเปอร์ไฮเวย์ ลพ ๕๑๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อในเอกสาร

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกเทศมนตรีเมืองลำพูน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑๐/ว ๒๗๘๕๐ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๗
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการปกครองแจ้งว่าได้ตรวจพบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของอำเภอ สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ในเรื่องการลงลายมือชื่อในเอกสารคำร้อง คำขอ บันทึกการสอบสวน (ปก.๑๔) และเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบคำร้อง คำขอ หรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการติดต่อราชการ เช่น บันทึกเรื่องราวผังเครือญาติกรณีการขอสัญชาติไทย เป็นต้น ซึ่งผู้ยื่นคำขอ หรือผู้ที่เป็นพยาน กรณีใช้การพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อโดยไม่ได้ระบุว่า เป็นลายนิ้วมือใดข้างซ้ายหรือข้างขวา และเป็นลายนิ้วมือของใคร รวมทั้งไม่มีพยานบุคคลลงลายมือชื่อรับรองลายพิมพ์นิ้วมือในเอกสารนั้น ทำให้เอกสารดังกล่าวขาดความสมบูรณ์ และอาจทำให้การทำธุรกรรมในเรื่องนั้น ๆ ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีผู้ยื่นคำร้องขอรับบริการงานทะเบียนและได้แสดงเอกสารหลักฐานประกอบคำร้องขออนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น กรณีการยื่นคำขอมีสัญชาติไทย ที่ต้องแสดงประวัติความเป็นมาหรือผังเครือญาติ ที่ผู้ยื่นคำขอ บุคคล หรือพยาน ต้องลงลายมือชื่อในเอกสารนั้น แต่ใช้ลายพิมพ์นิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อโดยไม่มีพยานบุคคลรับรอง อาจส่งผลให้เอกสารนั้นไม่สมบูรณ์เนื่องด้วยมาตรา ๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า ลายพิมพ์นิ้วมือ แกงไตตราประทับหรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้น ทำลงในเอกสารแทนการลงลายมือชื่อหากมีพยานลงลายมือชื่อไว้ด้วยสองคนแล้ว ให้ถือเสมือนกับลงลายมือชื่อ และในกรณีผู้ยื่นคำร้องขอ บุคคล หรือพยาน ได้ใช้การพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อซึ่งทำลงในเอกสารที่ทำต่อหน้านายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น มิต้องมีพยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนก็ได้ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายฉบับเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการทะเบียนเกี่ยวกับการลงลายมือชื่อ การพิมพ์ลายนิ้วมือ แกงไตตราประทับหรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้น ที่ผู้ยื่นคำร้องขอ บุคคล หรือพยาน ทำลงในเอกสารแทนการลงลายมือชื่อให้มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายดังกล่าว จึงขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติโดยขอให้อำเภอ และเทศบาล ถือปฏิบัติดังนี้

๑. กรณีผู้ยื่นคำขอ บุคคล หรือพยาน ลงลายมือชื่อในเอกสารที่นำมาแสดงหรือกระทำต่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น ให้ผู้ยื่นคำขอ บุคคล หรือพยานดังกล่าว ลงลายมือชื่อด้วยตัวบรรจงหรือหากใช้ลายเซ็นในวงเล็บชื่อตัว - ชื่อสกุล ที่สามารถอ่านได้ถูกต้องไว้ด้วย

๒. กรณีผู้ยื่นคำขอ บุคคล หรือพยาน นำเอกสารหลักฐานมาแสดงต่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่และใช้ลายพิมพ์นิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อในเอกสารนั้น จะต้องระบุข้อความใต้หรือด้านข้างลายพิมพ์นิ้วมือให้ชัดเจนว่าเป็นนิ้วมือข้างซ้ายหรือข้างขวา และเป็นลายนิ้วมือของใครและจะต้องมีพยานรับรองไว้ด้วยสองคน เพื่อรับรองว่าเป็นลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ที่พิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อจริง สำหรับกรณีการพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อซึ่งได้ทำลงในเอกสารต่อหน้านายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีพยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนก็ได้

/ ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ การปฏิบัติดังกล่าวให้รวมถึงการใช้แกงไต ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นใด
ในทำนองเดียวกันแทนการลงลายมือชื่อในเอกสารด้วย และขอกำชับให้อำเภอ และเทศบาล ถือปฏิบัติให้เป็นไป
ตามกฎหมายและแนวทางดังกล่าวข้างต้น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สำหรับอำเภอขอให้แจ้ง
สำนักทะเบียนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๖

(นายสมาน กองแก้ว)
ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานอำนวยการ (งานทะเบียน)
โทร. ๐-๕๓๕๑-๑๐๑๗

ที่ทำการปกครองจังหวัดลำพูน
 วันที่..... 31/5
 ส.อ.ก. ขณิง
 เวลา.....

ที่ มท ๐๓๐๙.๑๐/ว ๒๗๗๕๐

กรมการปกครอง
 ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อในเอกสาร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการลงลายมือชื่อในเอกสาร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมการปกครอง ได้ตรวจพบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของอำเภอ สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ในเรื่องการลงลายมือชื่อในเอกสารคำร้อง คำขอ บันทึกการสอบสวน (ปก.๑๔) และเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบคำร้อง คำขอ หรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการติดต่อราชการ เช่น บันทึกเรื่องราว ผังเครือญาติกรณีการขอสัญชาติไทย เป็นต้น ซึ่งผู้ยื่นคำขอ หรือผู้ที่เป็นพยาน กรณีใช้การพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อโดยไม่ได้ระบุว่าเป็นลายนิ้วมือใครบ้าง ชำยหรือข้างขวา และเป็นลายนิ้วมือของใคร รวมทั้งไม่มีพยานบุคคลลงลายมือชื่อรับรองลายพิมพ์นิ้วมือในเอกสารนั้น ทำให้เอกสารดังกล่าวขาดความสมบูรณ์ และอาจทำให้การทำธุรกรรมในเรื่องนั้น ๆ ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีผู้ยื่นคำร้องขอรับบริการงานทะเบียนและได้แสดงเอกสารหลักฐานประกอบคำร้องขอต่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น กรณีการยื่นคำขอมีสัญชาติไทย ที่ต้องแสดงประวัติความเป็นมาหรือผังเครือญาติ ที่ผู้ยื่นคำขอ บุคคล หรือพยาน ต้องลงลายมือชื่อในเอกสารนั้น แต่ใช้ลายพิมพ์นิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อโดยไม่มีพยานบุคคลรับรอง อาจส่งผลให้เอกสารนั้นไม่สมบูรณ์ เนื่องจากมาตรา ๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า ลายพิมพ์นิ้วมือ แงใด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นนั้น ทำลงในเอกสารแทนการลงลายมือชื่อหากมีพยานลงลายมือชื่อไว้ด้วยสองคนแล้ว ให้ถือเสมือนกับลงลายมือชื่อ และในกรณีผู้ยื่นคำร้องขอ บุคคล หรือพยาน ได้ใช้การพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อซึ่งทำลงในเอกสารที่ทำต่อหน้านายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น มิต้องมีพยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนก็ได้ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายฉบับเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการทะเบียนเกี่ยวกับการลงลายมือชื่อ การพิมพ์ลายนิ้วมือ แงใด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นนั้น ที่ผู้ยื่นคำร้องขอ บุคคล หรือพยาน ทำลงในเอกสารแทนการลงลายมือชื่อ ให้มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายดังกล่าว จึงขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติโดยขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอ เทศบาล และเมืองพัทยา ถือปฏิบัติดังนี้

๑. กรณีผู้ยื่นคำขอ บุคคล หรือพยาน ลงลายมือชื่อในเอกสารที่นำมาแสดงหรือกระทำต่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น ให้ผู้ยื่นคำขอ บุคคล หรือพยานดังกล่าว ลงลายมือชื่อด้วยตัวบรรจงหรือหากใช้ลายเซ็น ให้วงเล็บชื่อตัว - ชื่อสกุล ที่สามารถอ่านได้ถูกต้องไว้ด้วย

๒. กรณีผู้ยื่นคำขอ บุคคล หรือพยาน นำเอกสารหลักฐานมาแสดงต่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ และใช้ลายพิมพ์นิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อในเอกสารนั้น จะต้องระบุข้อความใต้หรือด้านข้างลายพิมพ์นิ้วมือให้ชัดเจนว่าเป็นนิ้วมือข้างซ้ายหรือข้างขวา และเป็นลายนิ้วมือของใครและจะต้องมีพยานรับรองไว้ด้วยสองคนเพื่อรับรองว่าเป็นลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ที่พิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อจริง สำหรับกรณีการพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อซึ่งได้ทำลงในเอกสารต่อหน้านายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีต้องมีพยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนก็ได้

/ทั้งนี้...

ทั้งนี้ การปฏิบัติดังกล่าวให้รวมถึงการใช้แกงไต ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นใด
ในทำนองเดียวกันแทนการลงลายมือชื่อในเอกสารด้วย และขอให้จังหวัดกำชับอำเภอ เทศบาล และเมืองพัทยา
ถือปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและแนวทางดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรจบ จันทรัตน์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนนิติการงานทะเบียน
โทร ๐ ๒๗๙๑ ๗๔๔๙
โทรสาร ๐ ๒๙๐๖ ๙๓๐๒

